

A felfelé ívelő agrokémia

Aligha van unalmasabb látvány, mint egy zacskó világszínvonalú műtrágya vagy növényvédőszer — így azután jobb, ha a BNV agrokémiai bemutatójának érdekesítő, szemléletes leírásával nem is próbálkozunk. Az a fejlődés azonban, ami a mezőgazdaságnak szánt vegyipari termékek gyártásában a legutóbbi évtizedben végbement, igazán nagyon látványos volt.

A kemizálás világszerte gyors ütemben fejlődött, hiszen korszerű mezőgazdaság nem létezhet korszerű, nagy hatású növényvédőszer nélkül. Így a világ növényvédőszerfelhasználása a legutóbbi tíz évben a négyszeresére emelkedett, s most már meghaladja az évi tízmilliárd dollárt. Az előrejelzések szerint ez az érték a következő évtizedben további 6—8 milliárd dollárral növekedni fog.

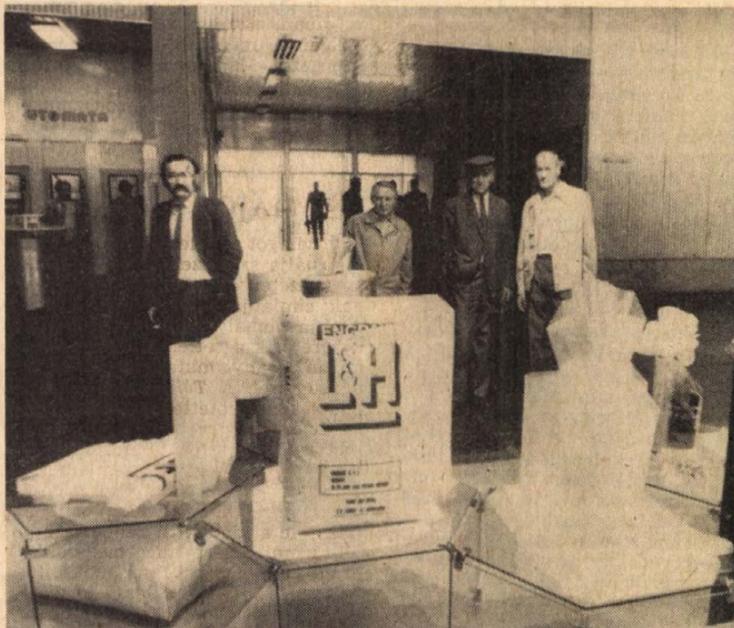
Tízszeres növekedés

A növényvédőszer gyártásában és felhasználásában hazánkban is igen gyors fejlődés ment végbe. A termelés 1970 és 1983 között több mint a tízszeresére nőtt, s így Magyarország a világtérképén 2,5—3 százalékat állítja elő. A termékek kétharmad részét itthon használjuk fel, s így a mezőgazdaság igényeinek csaknem 80 százalékát a hazai ipar elégíti ki.

A termelés ilyen mértékű bővítésére a hazai igények növekedése mellett a magyar—szovjet agrokémiai egyezmény teremtett lehetőséget. Az 1976-ban aláírt, majd 1979-ben kibővített megállapodás értelmében a Szovjetunió műtrágyákat, növényvédőszeret, egyéb vegyi cikkeket szállít, amit mi növényvédőszerrel ellentételezünk. Ennek révén ma növényvédőszer-termelésünk körülbelül egyharmad részét exportáljuk. A Szovjetunió kívülről szállított ilyen termékeket más szocialista országokba, és egyelőre viszonylag kis, de növekvő mennyiségben a fejlett tőkés országokba is.

A mennyiségi növekedésen túl egy jelentős minőségi átalakulás is lezajlott a növényvédőszer-termelésben. Eleinte a vállalatok főképpen külföldi hatóanyagok formálására, kiszerezésére vállalkoztak. A legutóbbi évtizedben részben licenccsere, részben reprodukciós kutatások révén egész sor hatóanyag gyártása kezdődött meg, s így a termelés részben — bár még korántsem a kívánatos mértékben — már hazai anyagokra támaszkodik. Közben pedig megkezdődött az eredeti növényvédőszer erőteljesebb kutatása, gyártása is — s bár ezek aránya egyelőre viszonylag alacsony, a magyar ipar ma már több hatásos készítménnyel dicsekedhet.

Ilyen eredeti készítmény például az Acenit kukoricagyomirtó család, amelynek legújabb tagja a különösen érzékeny fajtákat védi. A készítmény az egyik legnagyobb növényvédőszer-gyártó, a Nitrokémia terméke. A balatonfüzdi gyár a hazai termelés mintegy felét, a felhasználás egyharmadát adja. Tízféle hatóanyagot és 35-féle készterméket gyárt, amelyek közül több a világpiacra is értékesíthető: a vállalat tőkés kivitele az idén már eléri a kétmilliárd dollárt.

A Tiszai Vegyi Kombinátnak nemcsak műtrágyát, hanem különböző fóliákat is szállít a mezőgazdaságnak.

Több eredeti magyar készítménnyel jelentkezik a BNV-n az Észak-magyarországi Vegyiművek is. A vállalat különösen nagy léptékű fejlődéssel dicsekedhet: 1980 óta megduplázta termelését. A magyar—szovjet agrokémiai egyezmény révén kivitelezés is dinamikusabban bővült. 1980-ban például termelésének összesen 4,4 százalékát, 1983-ban pedig már mintegy harmadrészét exportálta.

Védekezés a fagy ellen

A vállalat egyik új, ígértes terméke a *Sancold*, a növények fagy-tűrő képességét növeli. A készítmény az EMV és a Szegedi Biológiai Központ közös szabadalma. Az alkalmazástechnika kidolgozására a Hosszúhegyi Állami Gazdaság szakemberei vállalkoztak. Késlelteti némiképpen ezt a munkát, hogy a legutóbbi években hazánkban nem volt igazán hideg tél, a tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a készítmény az enyhe téli időjárás esetén is hatásos. Az új termék az idei kemény tél után több tőkés cég figyelmét is felkeltette, s így a vállalatnak remélhetően jó exportlehetőséget teremt.

A mezőgazdasági nagyüzemek számára gyártott termékek mellett több kis kiszerezésű, kisüzemeknek ajánlott készítmény is látható a vásáron. A Budapesti Vegyiművek például *folykony levéltrágyát* s *lassan oldódó műtrágyatablettát* mutat be újdonságai között. A vállalat néhány hagyományos termékét is változtatott: a rézoxiklorid például az idén először folyékony kiszerezésben is forgalomba került, amit a mezőgazdasági üzemek nagy érdeklődéssel fogadtak.

A Borsodi Vegyi Kombinátnak magyar—francia együttműködéssel készült Mikál növényvédőszer szintén a kiskerteknek szánt készítmények egyike. A nagy műanyaggyártó kombinát igazán jelentős újdonságai azonban a gyógyszeres és növényvédőszer alapanyagokból szolgáló közbeszű termékek. Ezek gyártását

az ipar sokáig elhanyagolta, s így a késztermékeknek ma még jelentős része külföldi anyagok felhasználásával készül.

Ez azonban igen nagy mértékben megdrágítja a termelést — ezért a legutóbbi években fokozottan előtérbe került a hazai gyártás. A gyógyszer-, növényvédőszer- intermediergyártás központi fejlesztési programjának keretében több vegyipari vállalatnál is megkezdődtek az alapanyagok gyártásához szükséges fejlesztések. Ezek egyike a BVK nemrégiben elkészült foszgenüzeme, a Kőbányai Gyógyszerárnyag készítményeihez alapanyagot szolgáltató Triptamin-üzem és több más létesítmény.

Bővülő export

Hazánkban öt vegyipari és négy gyógyszeripari vállalat, valamint két ipari szövetkezet gyárt számtalan mennyiségben növényvédőszer. (A gyógyszeripar nem mutatja be termékeit a vásáron, így róluk ezúttal mondunk csak annyit, hogy egyre erőteljesebb versenyársai a hagyományos növényvédőszer-gyártó cégeknek.) A tervek szerint termelésük továbbra is töretlenül fejlődik. Miután a mezőgazdasági szakemberek véleménye szerint Magyarországon mennyiségileg nem növekszik a növényvédőszer felhasználása, a bővülés a kivitel növelését segíti majd. Amíg a hetvenes évek végén az iparág termelésének 25—30 százalékát értékesítette külföldön, az előrejelzések szerint ez az arány a kilencvenes években 50 százalékra növekszik.

Ezen belül ugyanakkor bizonyos minőségi változásokra óhatatlanul szükség van. A gyomirtó szerek választéka például igen jó, a gombaölő szereké is jelentősen javult az elmúlt években. A rovarölő szerek kifejlesztésében, gyártásában kellene előrelépni, hogy a választék jobban megfeleljen az igényeknek, s jobban segítse a mezőgazdaság további fejlődését.

Kozma Judit

A NAP ESEMÉNYEIBŐL

Hétfőn a BNV-n folytatódott a szakmai rendezvények. Ezúttal Belorusszia napját rendezték meg. Az idén első ízben mutatkozik be a BNV-n önállóan Belorusszia. A kiállításon *Vagyim Krickij*, a köztársaság miniszterelnök-helyettese elmondta: több mint ezerféle terméket gyártanak és értékesítenek a világ száz országában. Magyarországra például traktorokat, silótakaromány-kombájnokat, szerszámgepeket, hűtőszekrényeket szállítanak.

A belorusz nap alkalmából a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában fogadták a rendezteket, amelyen megjelent *Vagyim Krickij* miniszterelnök-helyettes és *Vlagyimir Bazovszkij*, a Szovjetunió budapesti nagykövete. Ott volt *Juhász Ádám* ipari államtitkár és *Tóth János*, az MTESZ főtitkára.

A vásáron több vállalat tartott sajtótájékoztatót. A VBKM szakemberei elmondták: új készülékeik szabályozzák az elektromos energiafelhasználást, és az elektronika segítségével kiegyenlítik az esetenkénti csúcsfogyasztást, illetve a mélypontokat.

Az erősáramú ipar termékeit bemutató Transelektro vezetői elmondták: a vásáron tárgyalásokat folytatnak újabb erőművi berendezések és kazánok exportjáról több ázsiai, észak-afrikai cég képviselő-

jével. A következő években az export további növekedésével számolnak, s ezért irodákat nyitnak például Pakisztánban, Uruguayban és Kuala-Lumpurban.

Két lengyel külkereskedelmi vállalat képviselői tartottak sajtótájékoztatót; a Kopex a magyar piacra már eddig is szállított szénjésvető kombájnok, rakodógépek mellett nagy teljesítményű szállítóberendezéseket exportálja is megkezdte. A Metalexport közreműködésével jelentősen bővül a szerszámgepek kölesző cseréje; ezeknek a termékeknek negyedét szakosodási megállapodás alapján gyártják és szállítják.

Kuba először állít ki a tavaszi BNV-n. Kiállítói elmondták: jelentősen növelik egyik legnagyobb nemzeti kincsük, a nikkel kitermelését. Az idén készül el, szovjet segítségével, az évi 40 ezer tonna kapacitású üzem, s 1986-ban újabb létesítményt adnak át a KGST-országok — köztük Magyarországnak — segítségével.

Hétfőn a BNV-n kiosztották az OKISZ-díjakat. A vásáron 78 ipari szövetkezet 448-féle termékét vizsgálta meg a bíráló bizottság. A kiállított termékek közül 34-et jutalmaztak plakettel, további 16-ot okléllel.

Ma délelőtt a BNV-n folytatódik a szakmai napok rendezvénysorozata, délután 14 órától ismét a nagyközönség látogathatja a vásárváros-

Mozaikkockák a duisburgi UZ-fesztivál két napjáról

A Német Kommunista Párt lapjának, az *Unsere Zeit*nek kétvétenként megrendezett sajtófesztiválját mindig nagy érdeklődés kíséri. Testvér-lapunk ünnepének — akárcsak legutóbb — ezúttal is a nagy Ruhr-vidéki iparváros, Duisburg adott otthont. A kétnapos fesztiválról teljes képet adni lehetetlen, néhány mozaikkockával azonban ízelítőt adhatunk e nagyszabású s a rossz idő ellenére is sikeres rendezvényről.

Szombaton a duisburgi Wedaustadion és környéke megtelt a fesztivált látogató közönséggel, s a szabadtéri színpadok előtt egy gombostű sem lehetett volna leejteni. Az újságíró figyelmét azonban nem kerülte el, hogy egy színpad előtt különösen sokan szoronganak. A hangszóróból áramló zene üteme már messziről elárulta, hogy ott valamelyik latin-amerikai együttes lép fel. Közélebb nyomakodva aztán kiderült: nem akármilyen latin-amerikai együttesről, hanem a nicaraguai Grupo Pueblórol van szó. A „Népi Csoport” (mert így fordíthatjuk a nevüket) olyan káprázatos, táncra ingerlő zenével szolgált, hogy hamarosan egyetlen táncoló forgatagá vált a tízezernyi ember. S amikor valaki a mikrofonhoz lépett arra szólította fel a fesztivál vendégeit, hogy segítsék a nicaraguai fiatalokat egy nyomdához, az UZ-ből rögtönzött csákok hamarosan megteltek csengő márkákkal.

Még többen szorongtak az egyes számú tribün előtti téren, amikor aznap este a Német Kommunista Párt elnöke, *Herbert Mies* a fegyverkezési verseny megállításáról, a leszerelésről, a tömegpusztító fegyverek betiltásának szükségességéről beszélt az egybegyűltek előtt.

Óriási ovációval fogadták a mikrofonhoz lépő *Pavel Popovics* szovjet úrhajóst, aki arról szót, hogy a Szovjetunió egyetlen ország biztonságát sem veszélyezteti. A fegyverkezést rákényszerítették, és szívesen

kal és vöröslő tenyerét szorongatva, egyszer csak jelképesen magához ölelte az egész tömeget. „Drágáim, megadom magamat!” felkiáltással kért szabad elvonulást, amit fergeteges taps kíséretében biztosított neki a mintegy vezényszóra kettéváló tömeg.

Talán nem hangzik dicsekvésnek, ha megemlítjük, hogy a fesztivál egyik vonzó pontja a Népszabadság sátra volt. Ezzel nem azt akarom állítani, hogy lapunk az NSZK-ban is közismert, ámbar azt sem mernék állítani, hogy teljesen ismeretlen. Vasárnap a tömeget a cigányzenekar fűlbemászó muzsikája és a magyar konyha kondérjaiból áradó illat is vonzotta.

Aki pedig közelebb került a sátorhoz, az hamarosan felfedezte *Polyák Ferenc* fadaragó művészként is, aki ingujjra vetkőzve, szaporán forgatta a fejszét, s csapásai alatt a tölgyfátörzsből egykettőre kibontakozott a madarat magához ölelő parasztszónya — amelyet a duisburgi állatkertnek adományoztak —, vagy a lámpást tartó kunsági paraszt, amelyért másik két faragvánnyal együtt órákon át licitáltak a vevők (a rendezőség kasszája javára), mignem a legutóbbi ígérő boldogan távozott a szoborral.

Polyák Ferenc sikerét bizonyítja, hogy a magyar sátrat patronáló hamburgi kommunista solingeni pengével ajándékozták meg.

Mint már az első napi eseményekről szóló tudósításunkban is beszámoltunk róla, a fesztivál ezúttal a leszerelés és a hetek óta tartó sztrájk, illetve a sztrájkoló acélipari munkásokkal való szolidaritás jegyében zajlott.

A hamburgi pártszervezetnek a Népszabadság sátrát patronáló csoportjában régi ismerőst fedeztem fel Jürgen személyében. S minthogy ez a patronálás kemény munkát jelent (a sátor felállításától kezdve a kiszolgálásig és konyhai segédmun-

A Népszabadság sátránál.

ERDEI KATALIN FELVÉTELEI

Népi együttesünk a színpadon.

Fiatalok, választási léggömbökkel.

lemondana az ezzel járó óriási erőfeszítésekről, ha a másik fél, az Egyesült Államok hajlandó lenne leszerelési megállapodásra. *Pavel Popovics* az új veszélyre, az amerikai őrügyvezetési tervekre figyelmeztette hallgatóságát, amely a rögtönzött gyűlés végeztével sem tagított. Mindenki kezét akart szorítani a rokonszenves úrhajóssal, aki mintegy fél órán át hősiesen állta a rohamot. Aztán gyöngyöző homlok-

káig), annál jobban meglepődtem, amikor hétfő reggel Jürgen társaihoz — a hamburgi Springer-nyomdában dolgozó, mintegy kétszáz nyomdászhoz — csatlakozva Bonnba indult, hogy részt vegyen azon a hatalmas tüntetésen, amely az acél-nyomdaipar dolgozóinak harcát támogatja a magasabb bérekért és a rövidebb munkaidőért.

Duisburg, 1984. május.

Kanyó András

Tudományos együttműködési megállapodás

Együttműködési megállapodást írt alá *Láng István*, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkár-helyettese és *George Soros*, az egyesült államokbeli Soros Alapítvány elnöke hétfőn az MTA Tudós Klubjában. A megállapodó felek egyebek között célul tűzték ki magyar gazdasági, tudományos és kulturális szakemberek és diákok tanulmányútjainak, külföldi

kongresszusokon való részvételének, továbbá külföldi találmányi jogok megvásárlásának, tudományos-kutatói műszerek, alkatrészek és anyagok beszerzésének, illetve külföldi szakemberek, tudósok és diákok magyarországi tanulmányútjainak támogatását. A szerződő felek a Magyar Tudományos Akadémianál működő MTA—Soros Alapítvány Bizottságot alakítanak. (MTI)

A tápanyagok talajba juttatására alkalmas, permetezőgépre csatlakoztatható talajfecskendő a Patent műszaki koordinációs iroda mutatta be.

MIKÓ LÁSZLÓ FELVÉTELEI